

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Sayı : B.03.0.KGM.0.00.00.05/2012-610.01-102/1345/2794
Konu : Yazılı soru önergesi

24/07/2012

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

- İlgi: a) Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı ifadeli, 20/02/2012 tarihli ve A.01.0.KKB.0.10.00.00-49003 sayılı yazı,
b) 08/03/2012 tarihli ve 930/1933 sayılı yazı.

İlgi (a) yazınız ekinde alınan, İstanbul Milletvekili Sebahat Tuncel tarafından Bakanlığımıza yöneltip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/3955 Esas Nolu soru önergesine ilişkin cevaba esas teşkil edecek bilgilerin derlenebilmesi için ilgi (b) yazımızla ek süre istenilmiş olup, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99. maddesi uyarınca hazırlanan cevap örneği iki nüsha halinde ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Sadullah ERGİN
Bakan

EKLER:

- 1- Soru önergesi cevabı (2 adet)
2- Tablo (2 adet)

7/3955
G.K:130

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Sayı : B.03.0.KGM.0.00.00.05/2012-610.01-102/1574/3241
Konu : Yazılı soru önergesi

24/07/2012

Sayın Sebahat TUNCEL
İstanbul Milletvekili
TBMM

Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/3955 Esas Nolu soru önergesinin cevabı aşağıda sunulmuştur.

I- İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayriinsanî veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesi, Ülkemiz tarafından 1988 yılında onaylanmıştır. Bu Sözleşmeye Ek İhtiyari Protokol ise, 14/09/2005 tarihinde imzalanmıştır.

6167 sayılı İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayriinsanî veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesine Ek İhtiyari Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun, Türkiye Büyük Millet Meclisince 23/02/2011 tarihinde kabul edilmiştir. Ek İhtiyari Protokolün onaylanmasına ilişkin 15/06/2011 tarihli Bakanlar Kurulu Kararı ise 05/07/2011 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanmıştır. 27/09/2011 tarihinde Onay Belgesinin BM'ye depo edilmesiyle onay süreci tamamlanmıştır.

II- Bakanlığımız Ceza ve Tefkivevleri Genel Müdürlüğüne, gerek tutuklu ve hükümlüler ile bunların yasal temsilcileri ve yakınları tarafından gelen, gerekse sivil toplum örgütleri ile bu alanda faaliyet gösteren resmî kuruluşlardan gelen şikâyet ve başvurular araştırma konusu yapılmakta, adlî ve idarî soruşturma yapılması gerekenler hakkında ise yasal gereği yerine getirilmektedir.

Bilindiği üzere, ceza infaz kurumları ulusal ve uluslararası denetim mekanizmaları tarafından denetlenmekte olup, görülen aksaklıklar hakkında düzenlenen raporlar doğrultusunda gerekli çalışmalar yapılmaktadır. Diğer taraftan, ceza infaz kurumlarında son beş yılda işkence ve kötü muamele iddialarıyla ilgili olarak adlî ve idarî yönden yapılan işlemlere ilişkin tablo ilişiktir.

III- Hükümlü ve tutukluların kurum idaresinin disiplin cezaları ve diğer kurum uygulamalarına karşı, 4675 sayılı İnfaz Hâkimliği Kanununun, "İnfaz hâkimliğine şikâyet ve usulü" kenar başlıklı 5. maddesi gereğince infaz hâkimliği nezdinde şikâyet hakkı, infaz hâkimliği kararına karşı da, aynı Kanunun, "İnfaz hâkimliğince şikâyet üzerine verilen kararlar" kenar başlıklı 6. maddesi gereğince ağır ceza mahkemesi nezdinde itiraz hakkı bulunmaktadır. Bu şekilde, hem hızlı bir denetim sağlanmakta hem de kararlar yargı denetimine tâbi kılınmaktadır.

IV- Ceza infaz kurumlarında, hükümlü ve tutukluların tahliye olması ve yeni hükümlü ve tutukluların gelmesi nedeniyle meydana gelen sürekli değişkenlik sebebiyle, sağlık sorunu yaşayan mahkûmların mevcudu ve bunların hangi hastalıklara yakalandığına ilişkin olarak anlık kesin bilgiler mevcut değildir. Bununla birlikte, Bakanlığımıza yapılan bildirimlere göre, ceza infaz kurumlarında 12/03/2012 tarihi itibarıyla, kocama hâli, ağır ve sürekli hastalık nedeniyle sürekli tedavi ve bakıma muhtaç toplam 169 ağır hasta hükümlü ve

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

tutuklu bulunmakta olup, bu kişilerin her türlü muayene ve tedavileri tıbbî gereklilik ve mevzuata uygun olarak titizlikle yaptırılmaktadır.

Kişinin rahatsızlığı, kurum revirinde tedavisi yapılabilecek bir hastalık ise sağlık biriminde görevli doktor tarafından tedavisine başlanmaktadır. Hastaneye sevkleri doktor tarafından uygun görülenler de, Devlet ya da üniversite hastanesine sevk edilerek, ilgili uzman tarafından muayene, tetkik ve tedavileri yapılmaktadır. Tıbben gerekli olan hâllerde de hasta olan tutuklu ve hükümlüler, tedavi ve takiplerinin yapılması için hastanelere yatırılmakta veya ileri sağlık merkezlerine sevkleri yapılmaktadır.

Tutuklu ve hükümlülerin sağlığıyla ilgili tüm iş ve işlemler, ilgili mevzuata uygun bir şekilde kayıt altına alınmakta ve takip edilmektedir. Ayrıca, acil tedavi gerektirecek düzeyde rahatsızlığı bulunan tüm tutuklu ve hükümlüler, vakit geçirilmeksizin hastaneye sevk edilmekte ya da 112 Acil Servis hizmetinden faydalandırılmaktadır.

Ceza infaz kurumlarında barındırılan tüm hükümlü ve tutukluların sağlık sorunlarıyla ilgili gerekli tetkik ve tedaviler özenle yerine getirilmekte, infaz kurumlarında barındırılan hükümlü ve tutuklular, özgürlüğünden yoksun olmayan her vatandaşın yararlanabildiği sağlık haklarından ve hizmetlerinden öncelikli olarak yararlandırılmaktadır.

Ceza infaz kurumlarında bulunan ve cezası affedilebilecek derecede sürekli hastalık, sakatlık ve kocama hâlinde bulunanlar veya hastalığa maruz kalanlar ya da sürekli bir kişinin bakımı ile yaşantısını sürdürebilenler tespit edilerek sağlık kurulu raporu aldırılmakta; rapor doğrultusunda gerekli görülenlere ise, Adli Tıp Kurumundan rapor aldırılarak bu hükümlüler hakkında ceza tehirine veya affına yönelik işlemler titizlikle yerine getirilmektedir.

Sürekli hastalık, sakatlık veya kocama hali nedeniyle bir başkasının bakımına muhtaç olan hükümlü ve tutukluların ayrı bir bölümde yakınlarının refakatinde bakımlarının yapılmasına imkân verilmektedir. Yakını bulunmayan hükümlü ve tutukluların bakımlarının sağlanması için, gerekli olması hâlinde, hizmet satın alınmasına yönelik olarak Cumhuriyet başsavcılıklarına gerekli talimatlar verilmiştir.

Ayrıca, Başbakanlık İnsan Hakları Başkanlığı tarafından ceza infaz kurumlarında bulunan ağır hasta hükümlülerle ilgili yürütülen çalışmaya katkı sağlamak amacıyla, söz konusu hükümlülerden cezasının hafifletilmesini veya kaldırılmasını gerektirecek derecede sürekli hastalık, sakatlık ve kocama hâlinde bulunanlar veya hastalığa maruz kalanlar ya da sürekli bir kişinin bakımıyla yaşantısını sürdürebileceklerle ilişkin veriler Başbakanlık İnsan Hakları Başkanlığına üç ayda bir bildirilmektedir.

V- 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun gereğince, ceza infaz kurumlarının türlerine göre tahsisi ile hükümlü ve tutukluların nakil işlemleri, ortak etkinlikler, güvenlik, diğer işlemler ve dışarıdan sağlanan hizmetlerle ilgili usul ve esasları göstermek, mevzuatın uygulanmasını kolaylaştırmak ve uygulamada ortaya çıkan sorunları gidermek amacıyla Bakanlığımız Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü tarafından çıkarılan 22/01/2007 tarihli 45/1 Nolu Genelgenin, "Ortak Etkinlikler" başlığını taşıyan Üçüncü Bölümü toplam 14 maddeden oluşmakta ve bütün ceza infaz kurumlarında barındırılan hükümlü ve tutukluların ortak alan etkinliklerinden yararlanma esaslarını düzenlemektedir.

Söz konusu Genelgenin 13. maddesinde, "Güvenlik bakımından tehlike yaratmadığı ölçüde, idare ve gözlem kurulu tarafından belirlenen istekli hükümlü ve tutuklular, 10 kişiyi aşmayacak gruplar hâlinde ve idarenin gözetiminde, açık görüş alanlarında veya diğer ortak

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

yerlerdeki sosyal faaliyetler çerçevesinde haftada toplam 10 saati aşmamak üzere sohbet amacıyla bir araya getirilebilir. Bu faaliyet hafta içerisinde açık görüş, avukat ve ziyaretçi görüşlerini aksatmayacak şekilde yaptırılır." hükmü yer almaktadır. Genelgede öngörülen 10 saatlik süre, azamî süreyi ifade etmektedir ve diğer ortak etkinliklerde geçirilen süreler buna dâhil değildir. Bununla birlikte, bu sürenin kullanılmasında kurum idaresi, infaz kurumundaki sosyal-kültürel faaliyet programlarını, eğitim ve spor programlarını, mahpus yakınları ile avukat ziyaretlerini, sağlık hizmetlerini, sevk ve nakiller ile benzeri faaliyetleri de dikkate almak zorundadır.

Sohbet ve diğer ortak etkinliklerden yararlanacak hükümlü ve tutuklular, işledikleri suçlara, kurumdaki davranışlarına, ilgi ve yeteneklerine göre gruplandırılarak, kendileri için hazırlanmış iyileştirme programları çerçevesinde eğitim, spor, meslek kazandırma ve çalışma ile sohbet dâhil diğer sosyal ve kültürel faaliyetlere katılabilmektedirler. Programın süresi ve katılacak hükümlü ve tutuklu sayısı her programın özelliği, güvenlik şartları ve kurumun imkânları dikkate alınarak belirlenmektedir. Mevzuat gereği tehlikeli vasıftaki hükümlü ve tutukluların barındırıldığı yüksek güvenlikli ceza infaz kurumlarında ve diğer kurumların yüksek güvenlikli bölümlerinde, sohbet dâhil tüm ortak etkinlikler 10 kişiyi aşmayacak gruplar hâlinde yürütülmektedir.

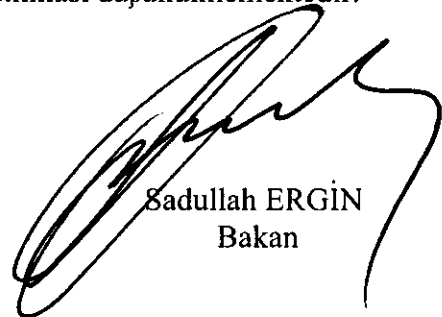
Bakanlığımızca sohbet süresine odaklı bir infaz sistemi yerine, hükümlü ve tutukluların sosyalleşmesi için sohbet dâhil tüm ortak alan etkinliklerinin artırılmasına yönelik olarak çalışmalar yürütülmektedir. Ceza infaz kurumlarındaki aşırı kalabalıklaşma yanında, hükümlü ve tutuklu profilinin çeşitliliği ve örgüt sayısındaki fazlalık nedeniyle, kurumların fizikî imkânları ve mevcut personelle karşılanması mümkün olmayan grup sayıları ortaya çıkmaktadır. Bütün bunlara rağmen, kurumlarımızda ortak alan etkinlikleri Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesinin belirlediği standartlara uygun yürütülmektedir. Kurumlarımızda eğitim, spor, sosyal-kültürel faaliyetler, iş-meslek eğitimi ve boş zaman etkinlikleri artarak devam etmektedir.

VI- 5275 sayılı Kanunun 9. maddesinin birinci fıkrasında, yüksek güvenlikli ceza infaz kurumlarının tanımı yapılmış, ikinci fıkrasında da, hangi suçtan mahkûm olanların bu kurumlarda barındırılabilceği belirlenmiştir. Gerek yüksek güvenlikli kurumlarda gerekse diğer kapalı ceza infaz kurumlarında tecrit ve izolasyon uygulanan hükümlü ve tutuklu bulunmamaktadır.

Öte yandan, ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasının infazı, aynı Kanunun 25. maddesinde belirtilen infaz rejimine göre yapılmakta olup, ceza ve güvenlik tedbirlerinin infazına ilişkin mevzuat hükümleri, tüm ceza infaz kurumlarında, hükümlülerin ırk, dil, din, mezhep, milliyet, renk, cinsiyet, doğum, felsefi inanç, millî veya sosyal köken ve siyasî veya diğer fikir yahut düşünceleri ile ekonomik güçleri ve diğer toplumsal konumları yönünden ayırım yapılmaksızın ve hiçbir kimseye ayrıcalık tanınmaksızın uygulanmaktadır.

VII- İmralı Kapalı Ceza İnfaz Kurumunun kapatılması düşünülmemektedir.

Bilgilerinize sunulur.

Sadullah ERGİN
Bakan

**CEZA İNFAZ KURUMLARINDA İŞKENCE VE KÖTÜ MUAMELE İDDİALARIYLA
İLGİLİ OLARAK ADLİ ve İDARİ YÖNDEN YAPILAN İŞLEMLER**

2007 YILI

ADLİ YÖNDEN

İDARİ YÖNDEN

Kovuşturmaya Yer Olmadığına	143 Kişi	Disiplin Cez.Ver.Yer Olmadığına	143
Beraat Eden	7 Kişi	Disiplin Cezası alan	12
Adli Sor. Gerek Görülmeyen	60 Kişi	İdari Sor.Gerek Görülmeyen	55
TOPLAM	210 Kişi		

**** 2007 yılı itibariyle toplam 210 personel hakkında soruşturma yapılmıştır.**

2008 YILI

ADLİ YÖNDEN

İDARİ YÖNDEN

Kovuşturmaya Yer Olmadığına	112 Kişi	Disiplin Cez.Ver.Yer Olmadığına	138
Kamu Davası Devam eden	51 Kişi	Disiplin Cezası alan	44
Adli Sor. Gerek Görülmeyen	44 Kişi	İdari Sor.Gerek Görülmeyen	78
Adli Soruşturması devam eden	53 Kişi		
TOPLAM	260 Kişi		

**** 2008 yılı itibariyle toplam 260 personel hakkında soruşturma yapılmıştır.**

2009 YILI

ADLİ YÖNDEN

İDARİ YÖNDEN

Kovuşturmaya Yer Olmadığına	325 Kişi	Disiplin Cez.Ver.Yer Olmadığına	373
Kamu Davası Devam eden	15 Kişi	Disiplin Cezası alan	37
Adli Sor. Gerek Görülmeyen	95 Kişi	İdari Sor.Gerek Görülmeyen	104
Adli Soruşturması devam eden	79 Kişi		
TOPLAM	514 Kişi		

**** 2009 yılı itibariyle toplam 514 personel hakkında soruşturma yapılmıştır.**

2010 YILI

ADLİ YÖNDEN

İDARİ YÖNDEN

Kovuşturmaya Yer Olmadığına	141 Kişi	Disiplin Cez.Ver.Yer Olmadığına	170
Kamu Davası Devam eden	30 Kişi	Disiplin Cezası alan	16
Adli Sor. Gerek Görülmeyen	45 Kişi	İdari Sor.Gerek Görülmeyen	30
Adli Soruşturması devam eden	78 Kişi	İdari Soruşturma devam eden	78
TOPLAM	294 Kişi		

**** 2010 yılı itibariyle toplam 294 personel hakkında soruşturma yapılmıştır.**

2011 YILI

ADLİ YÖNDEN

İDARİ YÖNDEN

Kovuşturmaya Yer Olmadığına	179 Kişi	Disiplin Cez.Ver.Yer Olmadığına	160
Kamu Davası Devam eden	44 Kişi	Disiplin Cezası alan	12
Hapis (erteleme)	3 Kişi	İdari Sor.Gerek Görülmeyen	48
Beraat	2 kişi	İdari Soruşturma devam eden	63
Adli Sor. Gerek Görülmeyen	22 Kişi		
Adli Soruşturması devam eden	33 Kişi		
TOPLAM	283 Kişi		

**** 2011 yılı itibariyle toplam 283 personel hakkında soruşturma yapılmıştır.**